

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Inyencek csak
valódi
HERZ-szalámit

fogyasztanak.
Idei áru. Kapható minden
jobb üzletben.

Kitünő békeminőség!

A KAMARA ÖTPERCES ÜLÉSE.
Bukarestből jelentik: A kamara tegnap délután ülést tartott, amelyen az elnök üdvözölte a megjelent képviselőket és utána nyomban be is rekesztette az ülést, mire a képviselők a szekciókba vonultak, ahol a legközelebbi jövőben a palament elé terjesztendő törvényjavaslatokat vitatták meg.

FELTÉTLENÜL MEGTARTJÁK A KÖZSÉGI VÁLASZTÁSOKAT.
Bukarestből jelentik: Tatarescu belügyi államtitkár felhatalmazta a Rador távirali irodát annak a megcáfolására, mintha a közigazgatási választásokat a kormány elhalasztaná. A kormány a választásokat a kitűzött időben feltétlenül megtartja és minden ezzel ellentétes hír légből kapott kóhalmány.

A VÁLASZTÓJOGI JAVASLATOT A KAMARA MEGNYITÁSA UTÁN AZONNAL TÁRGYALJÁK.
Bukarestből jelentik: A kormány tagjai a betegeskedő Bratianu Jonel miniszterelnök lakásán minisztertanácsot tartottak. Először arra vonatkozólag állapodtak meg, hogy az egyházi kongresszust február 3-án tartják meg. Azután megbeszélték a parlament jövő munkaprogramját és megállapodtak, hogy a szenátus tárgyalni kezdi a főváros szervezeti törvényét. A választójogi javaslat jelenleg a kamarai szekció előtt van és a kamara megnyitása után már a plenum elé kerülhet. A minisztertanács azután a belpolitikai helyzetet beszélte meg.

CSÖKKENTIK A RAJNAI MEGSZÁLLÓ CSAPATOK LÉTSZÁMÁT. Briand és Chamberlain párisi tanácskozásai folyamán megállapodtak abban, hogy a rajnai megszálló csapatok létszámát leszállítják annyira, amennyire azt a csapatok biztonsága megengedi. Egyben örömmel vették tudomásul az új német kormány elhatározását Németországnak a Népszövetségbe való belépését illetően.

FLORESCU REDIVIVUS. Bukarestből jelentik: Bukaresti lapok jelentése szerint kormánykörök komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a belügyi tárcát, amelyet tudvalevőleg a miniszterelnök tölt be, átadják Marzescu igazságügyminiszternek, akiket helyét viszont Florescu volt igazságügyminiszter foglalná el. Az ellenzéki lapok ezt a hírt élesen kommentálják.

Ma dönt a svábság hogy a községi választásokon együtt halad-e a munkássággal és a nemzeti párttal

— A német-sváb népközösség nagyfontosságú ülése —

Temesvár, január 30.

A német-sváb népközösség választmányja ma nagyfontosságú politikai értekezletet tart, amelyen a népközösség vezetői beszámolnak az eddigi tárgyalásokról, amelyeket a községi választások ügyében folytattak.

Nyílt titok, hogy a bánági Sváb-Német Népközösség vezetői napok óta folytatnak politikai jellegű tanácskozásokat a nemzeti párttal, amelynek viszont sikerült a széttagolt temesvári munkásságot egy táborba hozni, úgyhogy a három párt előzetes tárgyalásainak eredményeként egy román nemzeti párti, német-

sváb népközösségi és egységes munkaspárti választási blokk alakult ki.

A tárgyalások folyamán a nemzeti párt előterjesztette a községi választásokra vonatkozó paktumot, amelyet a munkásság már jóváhagyott. A német-sváb népközösség választmányának ratifikálásától függ, vajjon ezt az egységes választási blokkot megalkakulnak tekinthetjük e? Bármi is legyen a mai határozat, az mindenképpen óriási fontossággal bír, mert ettől a határozattól tette függővé a temesvári polgárság tekintélyes része az orientációját a községi választásokat illetően.

Egységes ellenzéki front alakul a kormány megbuktatására

A nemzeti párt és parasztpárt megkötötte a paktumot — Kiáltványt intéznek az ország népéhez

Bukarest, január 30.

A nemzeti párt és a parasztpárt delegátusai összeültek és az értekezleten a két párt elhatározta, hogy a többi gazdasági és politikai csoportokkal együtt indul a községi választásokon harcra a kormány ellen. Azután a közös kormányzati paktumot tárgyalták, amely véglegesnek tekinthető. A közös értekezleten történt megállapodásokat a nemzeti párt választmányja is megtárgyalta és ratifikálta és utána ismét közös megbeszélés volt a két párt kiküldöttjei között. Ezen az értekezleten megszövegezték a sajtó számára kiadandó kommunikét és az ország népéhez intézendő kiáltványt. Ebben az utóbbiban közlik az egyezés létrejöttét a két párt között, va-

lamint az egységes ellenzéki front megalkotását.

Az egyesült ellenzék felhívást intéz az ország valamennyi pártjához, amelyeket felhív, hogy a választások idejére elfogadja csatlakozásukat a közös ellenzéki fronthoz a kormány ellen. Ennek feltételül azonban előre hozzá kell járulniok ahhoz, hogy a jelenlegi közigazgatási törvény az ellenzék hatalomra jutása után hatályon kívül helyeztessék és hogy a választási törvénytelen-ségek szigorúan megbüntettesenek.

Goga és Petrovici tegnap közölték az egyesült ellenzékkel az Averescu-féle néppárt együttműködési feltételeit. Az ellenzék a memorandumra ma adja meg választát.

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2.31, Párisban 11.60.

Temesvári magánforgalom január 30-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)
Dollár 223.5, angol font 1093.5, francia frank 8.40, svájci frank 43.30, lira 9.07, sokol 6.65, dinár 3.98, magyar korona 309, osztrák silling 31.65.

Magyar ujságírók

tiltakozása egy bukaresti lap ostroma
támadása ellen

Kolozsvár, január 30.

A Romania című bukaresti lap egy héttel ezelőtt éles támadást intézett az erdélyi magyar ujságírók ellen, akikről azt állította, hogy azért van olyan nagy fizetésük, mert Magyarországon frankot hamisítanak és ebből juttatnak a romániai magyar ujságíróknak is.

Az Erdélyi és Bánági Népkisebbségi Ujságírók Szervezetének elnöki tanácsa foglalkozott ezzel az ostroma támadással és leszögezte, hogy az erdélyi magyar ujságíróknak azért van rendes fizetésük, mert az ujságírói kar magas erkölcsi nívón áll, de különben is a bukaresti ujságírók elitjének sincs kisebb fizetése, mint a magyar ujságíróknak. Az a tény, hogy a magyar ujságírók fizetése általában felüláll a létminimumon, annak köszönhető, hogy rendes szervezettel bírnak.

Az elnöki tanács elhatározta, hogy a három bukaresti ujságíró szervezetéhez átiratot intéz, leszögezi ezt az álláspontját és kéri, hogy a Romania című lap vádaskodásait érdeme szerint méltassák és a becsületesen dolgozó magyar ujságíróknak az ilyen alaptalan támadásokkal és gyanúsításokkal szemben adják meg az erkölcsi védelmet. Kéri egyben az ujságíró szervezet a bukaresti társ-szervezeteket, hogy indítsanak fegyelmi eljárást azon ujságírók ellen, akik a kari szolidaritást a Romania cikkéhez hasonló modorban akarják megbontani.

Kivándorlási üzelmek

miatt megbüntetett lugosi ügyvéd

Lugos, január 30.

A kivándorlás elleni harcában a Déli Hírlap nem áll egyedül. Kivéve azt a néhány ujságot, amelyek a Magyar Párt brassói nagygyűlésének határozata ellenére most is közlik még a hajózási vállalatoknak kivándorlásra csábító hirdeteit, az erdélyi és bánági sajtó tulnyomó része velünk együtt igyekszik visszatartani ezen a földön azokat a véreinket, akiknek a kivándorlási ügynökök csábító ígéretek kíséretében a vándorbotot akarják a markukba nyomni.

A parlamentben ismételt felszólaltak a kivándorlási visszaélések ellen és leleplezték egyes hajózási vállalatok üzelmét. Rámutatnak, hogy különösen a Cosulich-Line — amelynek Temesvárott is van fiókja — az, melynek e tekintetben legtöbb vétke van. A munkaügyi minisztérium vizsgálatot indított, amely a Cosulich-Line üzelmét bebizonyítottaknak találta és ezért a hajózási vállalatot hatvanezer lei pénzbírsággal sújtotta.

Ennek a vizsgálatnak a szálai Lugosra is elvezettek, ahol ugyancsak nagyobb pénzbírsággal sújtottak egy ügyvédet, aki utleveleket járt ki. A Cosulich-Line lugosi ügynökét, Kreszl Jánost sem kímélte a vizsgálat, amelyről különben pár hét előtt megemlékeztünk. A bizottság Kreszltre érzékeny pénzbüntetést rótt ki.

Látogatás a lippai élőhalottnál

Hogyan forgatták ki vagyonából Gábor Teréziát százkilencvenkét lei házbértartozásért — „Nyomorogtam... kigunyoltak...”

Megtörtént az első letartóztatás

Lippa, január 30.

A lippai közkórház hátsó szárnyán, külön osztályban, nyertek elhelyezést a megfigyelés alatt levő betegek, akiket két-három hét után vagy haza küldenek, vagy utolsó állomásként a lugosi elmeorvosintézetbe szállítanak. Ebben a nyomorult kórszobában tengődik immár két éve, pontosan 1924 február harmadika óta, Gábor József huszárezredes, a később bárói rangra emelt lovag, egyetlen gyermeke, akinek tragédiájáról tegnap kikémbent kezdtem beszámolni. Parsch dr. kórházi főorvos előzékenyen nyit ajtót Bradescu főügyésznek. Nyílik az ajtó, a szobában mindenki ránktérint, mindenki érzi, hogy itt valami rendkívüli történik. Hat ágy. Mindegyikben nyomorult, kétségbeesett arc. Az ajtótól jobbra egy őszhajú matróna fekszik. Őt már nem érdekli semmi. Mozdulatlanul hever az ágyán. A főorvos rámutat:

— Ez a Gábor Terézia,

az élő-halott!

Közeledünk az ágyhoz. Én szólítom meg. Kérésre feltápáskodik az ágyból. Kiaszott arc. Kétségbeesett szemek, kincstári, közönséges gyolcsing és egy maréknyi fonnyadt test az egész Gábor Terézia.

— Hogy hívják? Miért van itt? — kérdezem németül. Alig hallható hangon, de józan kiejtéssel, kifogástalan németiséggel adja meg a választ.

— Miért vagyok itt? Kitétek a lakásomból. A holmimat elvették és itt vagyok, — ez a szenvedő nő válasza. Majd rátámaszkodik féloldalt a párnára. Szemügyre vesz bennünket. Bradescu főügyész is megszólal franciául:

— Én a temesvári törvényszék főügyésze vagyok, mondja el, ha valami bántja, azért jöttünk ki, hogy a maga ügyében igazságot teremtsünk!

Gábor Terézia fénytelen

szeme felcsillan.

Mint ha a remény, amely már régen kihalt a szívében, újból tápot, életet nyert volna. De nem akar hinni. Egy pár pillanattal, talán az emlékdástól, a csodálkozástól, nyitva maradt a szája, nem beszélt. Majd mint, aki most már az utolsó szalmaszálba kap, kifogástalan franciasággal válaszol a főügyész kérdésére:

— Százkilencvenkét lei házbérrel tartoztam és azért kidobtak a négy-szobás lakásomból, amit az öreg Kern Józsefnél béreltem. Ide tettem, nem tudom, hol vannak a holmijaim, nem tudom mi van a butorommal, nem tudok én főügyész ur semmiről sem...

Hangja elakadt. Szeme tétován kereste a multat, a boldogságot, örömet és kereste az életet, amelynek

utolsó stációja

jelenleg a lippai közkórház megfigyelő osztályának a börtöne.

— Mondja asszonyom, nem emlékeznek vissza, milyen értékes dolgai voltak? — szakítja meg a pillanatnyi csendet Bradescu főügyész. Gábor Terézia elgondolkodik. Fáj a gondolkodás, hiszen oly régóta nem hallott már emberséges szót, olyan régóta terhére van itt az embereknek a kórházban és legfőképpen azoknak, akik vagyonából kiforgatták. Homloka ráncba verődik és megszólal:

— Nem tudok én már mindenre emlékezni főügyész ur. Volt egy gyönyörű sulyos veretű briliáns fülbevalóm... nehézveretű ezüst gyertyatartóim, sok minden értékes kincs, ami egy magyar nemesi családban ereklyeként megmarad és amit

ereklyeként őriztem.

Mert nyomorogtam. Kigunyoltak, de ezektől a kincseimtől semmi pénzért sem akartam megválni. Emlék volt ez számomra. Sulyos, nehéz perzsa szőnyegek, nem tudom, hova lettek, anyámtól és nagyanyámtól rámaradt fehérnemű, selyem és brokát dolgaim

Mit mond a bírósági akta?

Autónk bekanyarodik a főúton a községháza felé. A kíváncsi kisváros már kiszimatolta, hogy itt rendkívüli esemény van készülében. Mindenki évek óta tudja, hogy ebben a községben forr az igazságtalanság, de senki sem mert ujjat húzni senkivel. Hallgatásra vannak kényszerülve. A járásbírósgon Csillag járásbíró fogadja Bradescu főügyészt, akinek azonnal előkeríti a Gábor Teréziára vonatkozó aktacsomagot. Nagyon sovány ez az akta. Alig pár hivatalos papírlap lézeng benne. Egy soványra szabott keresztet a lakbérleti törvényre való hivatkozással Gábor Terézia kilakoltatását kéri, mert százkilencvenkét lei házbért nem fizetett főtisztelendő Kern Ágostonnak, a bulcsi plébánosnak. A bíróság idéző végzést bocsát ki, tárgyalást is tart ebben az ügyben. A tárgyaláson Gábor Terézia nem jelenik meg, mulasztási ítéletet hozott a bíróság. Kíváncsi voltam, vajjon ki írta alá a végzést. Senki. Ellenben a hivatalos akta-bakom betűkkel rávezette:

— Hivatalosan igazolom, hogy alpe-rest több ízben a lakásán kerestem, de sohasem találtam meg, ennél fogva az idézővégzést a tájára kifüggesztettem. Lippa, március 22—1923.

Az ítélet jogerőssé vált és elrendelte nem a végrehajtást, sem ennek folyamánaképpen az árverést, hanem egyszerűen azt, hogy Gábor Teréziát

ki kell tenni

a lakásából, mert a házbér nem fizetése erre hatalmazza fel a háztulajdonost. Fellapozom az 1819/1923. számú járásbírósgági aktát, amely rövid egy-néhány tételben állapítja meg La-bu-sán végrehajtó aláírásával, hogy volt egy nagy tükör, egy ezüst szamovár, két ezüst gyertyatartó, egy nagy rézüst, egy asztal, három szék, mindez nyilvános árverésen eladott és kerek kilencszázötven leit jövedelmezett. Ebből négyszázötven leibe került a fel-szaporodott költségekkel együtt a kilakoltatási per, a többi nincs. Ebben a hatalmas ügyben igazán nem számított, hogy mit csináltak a többi három

sem tudom merre kallódnak. Valahol vannak...

— Valahol vannak, — ismétli Bradescu főügyész, — majd meglátjuk merre?!...

Szívélyesen elbucszunk Parsch doktortól, aki láthatólag örül, hogy valaki törődik ennek a szerencsétlen Gábor Teréziának a sorsával.

Elkotyavetélték

Gábor Terézia vagyonkáját, bár az ítélet nem rendelt el mást, mint házbér nem fizetés miatt a kilakoltatást. Ebből a kilakoltatásból adódik azután Gábor Terézia egész tragédiája. Egy tragikum, amelyet keresztülszóttak a büntető törvénybe ütköző cselekményekkel. A bírósági akta eleget beszélt. Nem nehéz most már megállapítani, miért is kellett Gábor Teréziát

örültnek nyilvánítani,

a vagyonából kiforgatni, leltár nélkül a holmijait hasznavehetetlen részét a községi raktárakba zsufolni és őt a szerencsétlen, tehetlen nőt a lippai kórházba internálni és várni halálát, hiszen hetvenéves és sokáig már nem bírja ki a lelki gyötrelmeket. Végig megyek a lippai főútcán és keserűen állapítom meg, hogy itt hatezer ember közül nem akadt egy sem, aki vétőt mert volna kiáltani, aki védelmére kelt volna ennek a sorsgyötörte, szegény magával tehetetlen matrónának?!...

Bradescu főügyész biztatón rámosolyog, amikor a járásbírósgági elhagyjuk. Nem kérdeztem miért? Ő talán már többet tud, talán már mindent megértett és most már csak kézzel fogható bizonyítékra van szüksége. Ezeket a bizonyítékokat sokkal hamarabb sikerült megszerezni, mint azt Bradescu főügyész csak gondolta. Mert tegnap délután Safirescu vizsgálóbíró

letartóztatta

Rudeu Ioant Lippa község bíráját, mindenható kiskirályát, akit a nyugalmazott csendőrfőmesteri képesítése léptetett elő a virágzó Marosmenti városka primári székébe. A letartóztatási végzés hivatalos minőségben elkövetett sikkasztással és közokirat hamisítással gyanúsítja Rudeu Ioant, akinek felfüggesztése iránt Safirescu vizsgálóbíró megtette a kellő lépéseket.

Ezek után legközelebb beszámolok arról, hogy ez a Rudeu Ioan hogyan forgatta ki a vagyonából Gábor Teréziát.

Grósz Dezso.

kálatok ugyan még nem fejeződtek be, de már most is megállapítható, hogy a raktár- és árukészletek lebonyolításából előálló összegek körülbelül elegendők lesznek nemcsak a nagy angol kölcsön, hanem valamennyi egyéb tartozás kifizetésére. A rengeteg lisztkészlet értékesítése fokozatosan mehet majd végbe anélkül, hogy ezek bármilyen komoly akappal bírnának.

A temesvári piacot és főleg a Málmalom érdeklőségeit ez a szanálás annyiban érdekli, hogy ezzel elejét veszik annak, hogy továbbra is ellenőrizhetetlen hírek keringjenek a Prochaszka vállalatokról anélkül, hogy ezek bármilyen komoly akappal bírnának.

A zsarolók ellen

harcra szólítja a közönséget a pénzügyigazgató

Temesvár, január 30.

Crangu temesvári pénzügyigazgatónak újlag olyan eseteket hoztak a tudomására, amikor egyesek a pénzügyigazgatóság kebelében működő ellenőröknek és felügyelőknek adták a magukat és ezen ürügy alatt zaklatták a kereskedőket. Ismételt tudomására adta már Crangu pénzügyigazgató a nagyközönségnek, hogy az illetőket, akik a pénzügyigazgatóság nevében jönnek, igazoltassák le, mer ha nincs igazolványuk, jogosítva van mindenki őket rendőrkézre adni. Sajnos ezt a gondosságot a temesvári közönség ismételtelen elmulasztotta.

Újlag tudomására adja ezért a pénzügyigazgató a temesvári kereskedőknek, iparosoknak és adófizető polgároknak, hogy mindenki, aki a pénzügyigazgatóság nevében jár el, igazolvánnyal van ellátva, amennyiben olyasvalaki jelentkeznék és valami kicsikarni igyekeznék, akinek nincs igazolványa és joga sincsen a pénzügyigazgatóság nevében eljárni, ugyanazonal hozzák a rendőrség tudomására, mert az ilyen alkalmazottak, ha ténylegesen is a pénzügyi szolgálatban állnának, csak kompromitálják ezt a intézményt.

Ferenczy József

posthumus képiállítása

Temesvár, január 30.

Ferenczy József, az oly korán elhunyt temesvári festőművész, hátra hagyott műveiből az Arany János Társaság egésze alatt vasárnap délután nyílik meg az emlékének rendezett kiállítás. A vernisage bemutatója a sajtó számára tegnap este volt józsefvárosi Atheneum kiállítási termében. És újra felragyogott telje fényében a nagy mester művészetete. A művészet minden ágát felölelő százhatvannégy képből álló kiállítás nemcsak olajfestményei, hanem színes akvarellje, metszete és szénrajz is hirdeti nagyságát. A terem közepén a méreteiben és elgondolásában egyaránt grandiózus kompozíciók, a művész eszményi törekvéseinek örök leltéményei nyertek elhelyezést. Körülöttük izlésesen és finom szakértelemmel termékeny életének egyes állomásai, a többi művek, nyertek elhelyezést.

A nagy francia impresszionisták emlékeztető finomságokkal, a csoportok megragadó elrendezésével, messzi horizontnak finom rajzával napolyi képei ragadják meg elsősorban a belépő figyelmét. Mindenesetesen a képek az érett tudás vászonra vetített poézise. Csodálatosan szépek resic képei: A munka apoteozisa, Az elviaskodása az anyaggal, a sötét biborszínek nagyszerű harmoniáj. Egy-egy virágképe úgy hat a nézőre mint egy gyönyörű halkszavu lírai kétemény. Aktok és portrék egészítik a kiállítás anyagát, amely ércnél maradandóbban őrzi emléket az élete d rekán elhunyt kiváló temesvári művészeknek.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása vasárnap délután tízenegy órakor lesz és ezen alkalommal Jánosy Dez az Arany János Társaság nevében mond beszédet Ferenczy Józsefről.

Állami támogatással szanálnak

egy nagy magyarországi malomkoncernt

— A Viktoria-malom és a Prochaszka-művek —

Budapest, január 29.

A Viktoria gőzmalom koncertje hosszú szasan vajdud ügye végre nyugvópontra érkezik. Ezzel azután elcsitulnak azok a kombinációk is, melyek a Temesvári Műmalommal és vállalkozóival kapcsolatban kelték szárnyra. A Viktoria koncert szanálására vonatkozó tárgyalások teljes eredményre vezettek, ami annál könnyebb volt, mert a koncert vagyona a követelések fedezésére bőséges fedezetet nyújt és csak arról volt szó, hogy az óriási lisztkészlet hirtelen és kényszerű érté-

kesítése nélkül az esedékességek fedezéséhez szükséges összegek átmentileg a vállalat rendelkezésére bocsátassanak.

A magyar Nemzeti Bank erélyes közbelépése folytán a Viktoria ügyében a Pénzügyintézet Központja és a nagybankok bevonásával értekezlet volt, amelyen megállapodtak, hogy a jegybank, a Pénzügyintézet Központja és a vezető nagybankok a Viktoria mindenkori esedékességeihez szükséges összegeket rendelkezésre bocsátják.

A státusz megállapítását célzó mun-

Február elsején

kezdi tárgyalni a járásbiróság a választói névjegyzék ellen beadott fellebbezéseket

Temesvár, január 30.

Megírtuk, hogy a temesvári községi választói névjegyzékbe való pótbjelentést lezárták. Temesvár községi választóinak száma ezzel tizenötezer-kilencszázra emelkedett.

A pótbjelentés ideje alatt előfordult, hogy egyik-másik jelentkezőnek nem voltak együtt a szükséges iratai és azért visszautasították. Értesülésünk szerint azonban ezeknek a felvételi lehetősége még ezek dacára sincsen kizárva, mert az elutasítás ellen fellebbezni lehet és a fellebbezést, miként az ószl jelentkezés lezárása után, most is a járásbiróság bírálja felül. A járásbiróság február elsején kezdi a fellebbezések tárgyalását.

A magyar emigránsok

a frankhamisítást saját előnyükre akarják kiaknázni

Budapest, január 29.

A magyarországi emigránsok — párisi jelentések szerint — a frankhamisítás hatása alatt Párisban összegyűlekeztek. Az utóbbi napokban Károlyi Mihályon kívül Hatvány Lajos, Szende Pál, Diener-Dénes József és még számos vezető emigráns érkezett a francia fővárosba, ahol a szélsőbaloldali politikusokkal kerestek összeköttetést. Különösen a szocialistákat igyekeztek megnyerni arra, hogy a frankhamisítással kapcsolatban Magyarország ellen foglaljanak állást. A franciák azonban ugylászik tisztában voltak azzal, hogy Károlyiék csak saját politikai céljaikat szolgálják és ezért elutasították őket kérelmükkel.

Ellentétek vannak

a liberálisok között is a választójogi javaslat miatt

Bukarest, január 30.

A kamarai képviselők körében érdekes, hogy ezen képviselők között sokan vannak olyanok is, akik a liberális párthoz tartoznak, — a választójogi javaslat letárgyalása előtt olyan áramlat észlelhető, amely a javaslatnak egy fontos intézkedése ellen irányul. Ezek a képviselők azt kívánják, hogy a kormány módosítsa a javaslatnak azt a szakaszát, amely kimondja, hogy az a lista, amely a többi listák szavazatszámának legalább hatvan százalékát teszi ki, többségben van és elnyeri a kerület összes mandátumait. A képviselők azt követelik, hogy a módosítás az aránylagos szavazattöbbséget mondja ki gőztesnek.

A módosítási javaslatnak a kamarában vagy Florescu volt igazságügyminiszter, vagy Franasovici lesz az előadója. A módosítást kívánó liberális képviselők elhatározták, hogy amennyiben a kormány nem egyezik bele a módosításba, úgy a javaslat ellen szavaznak.

Önálló listával

vesznek részt a kolozsvári háztulajdonosok a választáson

Kolozsvár, január 30.

A kolozsvári háztulajdonosok egyesülete tegnap délután értekezletet tartott a községi választások ügyében. Az értekezleten Fekete Nagy Béla közölte, hogy a Magyar Párt vezetősége és Uta le a polgármester között a községi választások tárgyában megbeszélések folynak. Miután a Magyar Párt választmányá kedden döntött ebben a kérdésben, kérte az elnököt, hogy az értekezletet halasztsák el.

Groza Frigyes és Jacoban Tódor felszólalása után az értekezlet elvetette Fekete Nagy Béla indítványát és úgy határozott, hogy a kolozsvári községi képviselőtestületi választáson a háztulajdonosok önálló listával vesznek részt.

Ovónőnek istállóban is jó

Nagy ur az igazgató-tanító — Kulturkép a huszadik századból

Majlátfalva, január 29.

Akit az istenek gyűlölnék, tanító-nak teszik meg... Ennél találóbban — mint azt kétezer év előtt a rómaiak tették — nem lehetne a tanító mostoha sorsát mondatba foglalni. Még sajnálatraméltóbb a sorsa tanító árvájának, aki maga is tanító. Ezt a nyomorúságot már csak az tetézheti, ha tanítótársai és felettes hatóságai is szivtelnek hozzá.

Magyar Anna majlátfalvai állami ovónőnek az apja-anya tanító volt, de már mindketten elhaltak. Három bátyja most is tanító Biharmegyében. Ő maga ovónői oklevelet szerzett Brassóban és 1920 óta gondviselője az apró gyermekeknek. Majlátfalvára 1925 őszén helyezték.

Sovány, vézna, alacsony, nagyon beteges kinézésű leány Magyar Anna. El-elakad a hangja, amint ügyét meséli. Szemeiből sokszor törnek elő a könnyek, melyeket erőszakosan igyekeznek vissza fojtani.

Mikor a múlt őszön megkapta Majlátfalvára való kinevezését, az iratban az is állott, hogy neki természetbeni lakás jár. Mikor azonban Majlátfalvára jelentkezett Nagy István igazgató-tanítónál és lakását kérdezte, ezt a választ kapta:

— Az ovónői lakásba én hurcolkodom be, mert az nekem jobban tetszik, mint az én lakásom.

Magyar Anna erre azt mondta, hogy nem baj, majd beköltözik az igazgató-tanító lakásba.

— Ezt nem lehet, — szolt Nagy István, — mert az én lakásomat átengedtem Piroška Irén tanítónőnek.

Magyar Anna hiába erősködött, hogy neki természetbeni lakás jár, a tanítónőnek pedig nem, nem kapott lakást. Végre mégis szerzett neki egyet az igazgatótanító. A községi csodóristálló őrösen állott, azt kimeszeltette, a jászol alá kis vaskályhát állított, azt mondta: tessék beköltözni. Szegény Magyar Anna, az elhagyatott tanítóárva, mit tehetett egyebet, ha nem akart a szabadban lakni? Kénytelen volt beköltözni az alacsony, vizes, sárgaföldpad-

lós istállóba. A kis vaskályha olyan, hogy főzni sem lehet rajta és Magyar Anna, okleveles állami ovónő, kénytelen nap-nap után, hétköznap és ünnepen hideget enni: szalonnát, hurkát, sajtot, kenyeret, gyümölcsöt.

Kérte Nagy István igazgatótanítót nem egyszer, hogy adja vissza a lakását: hiába. Bejött Temesvárra Frates Romulusz tanfelügyelőhöz és Popovici főigazgatóhoz, mindkét helyen előadta a panaszát, bemutatta Popescu községi jegyző és Szőke községi bíró hivatalos bizonyítványát, hogy valóban az istállóban lakik. Megígérték neki, hogy kiszállanak a helyszínére, megvizsgálják a panaszát és rendet tesznek. Ez azonban máig se történt meg. Miért? Azért, mert Nagy István igazgatótanító mindannyiszor jelentést küldött a felettes hatóságnak arról, hogy az istállót megfelelő módon alakította át és az lakásnak megfelel. Hogy ő maga miért foglalta el az ovónői lakását és a maga lakását miért adta a természetbeni lakást nem igényelhető tanítónőnek, arról nem szolt jelentéseiben.

Szegény Magyar Anna ovónő pedig szorgalmasan tanított a rábizott kisembereket magyar és román versekre-énekekre, az istállóban pedig fázott, köhécselt és szalonnát kosztolt. Kapott is ettől az étkezéstől olyan bélbajt, hogy az orvos egy hónapra eltiltotta minden munkától.

Szeretett volna valamely paraszteszládnál kosztot venni, azonban Nagy István igazgatótanító mindenkit elijesztett attól, hogy házukba fogadják. Azt mondja a parasztnak, nem baj, ha az ovónő elmegy, nem kell a gyerekeknek óvodába járni, mert így a nagyobbakat legalább tavasszal lehet libapásztornak használni. Persze a maga részéről szeretné, ha az ovónő valóban elmenne, mert így véglegesen neki maradna az ovónői lakása.

Magyar Annát pedig az öthónapi hiábavaló harc a lakásért annyira elkeserítette, hogy maga is szívesen menne már Majlátfalváról. De hová? Hol kap állást? Kubán Endre.

Vihar a magyar nemzetgyűlésen

a frankhamisítás tárgyalása alkalmával

Budapest, január 29.

A magyar nemzetgyűlésen tegnap ismét lármás jelenetek játszódtak le a frankhamisítással kapcsolatban. Farkas szocialista a költségvetési vita során éleshangu támadást intézett a fájvédők és a kormány ellen. Kijelentette, hogy a frankhamisítás forrása a jelenlegi kormányzati rendszerben van.

Óriási láрма

tört ki erre. Percekig nem lehet mást hallani csak a fájvédők és szocialisták közbekiáltásait. Az elnök hiában rázza a csengőt, a zaj csak percek múlva enyhül némileg úgy, hogy Farkas folytathatta beszédét. Elemi erővel tör ki a vihar, amikor Farkas azt mondja, hogy a kormányt az ellenforradalmi szellem vezérli. Hatalmasan zug fel a tiltakozás a kormánypárt részéről és a szocialista szónok csak nehezen jut szóhoz. Állandó közbeszólások zavarják, amikor azt hangoztatja, hogy a kormány támogatta a különböző társadalmi egyesületeket, melyek működése szintén az

ellenforradalmi szellem

ápolásában merült ki. Szerinte ezek az egyesületek Albrecht főherceg érdekében puccsot készítettek elő és a frankhamisítás is azt a célt mozgatta.

Bethlen István gróf miniszterelnök a szocialisták nagy lármája közben emelkedett szólásra. Megérti,

— ugymond — hogy a frankhamisítás ügyében parlamenti bizottság kiküldését kérték, érthetetlen azonban, hogy ezt az odiosus ügyet a nemzetgyűlés elé hozzák, mielőtt a bizottság befejezte volna munkáját. Ez a következetlenség mentesíti őt az alól, hogy Farkasnak hosszasan válaszoljon. Rosszakaratu rágalom és gyanúsítás egyrészt azt állítani a kormány elnökéről, hogy

ő is tudott

a frankhamisításról, másrészt pedig elhalgatni mindazt, amit ez a kormányelnök a bűntény felderítése érdekében tett. Elég volt a rágalomból és elég volt a külföldi lapokkal való polémiából. Ő a parlamenti vizsgálóbizottság előtt mindent elmondott, amit erről az ügyről tud. Kéri ezeket, hogy a bizottság előtt tett kijelentéseit hozzák a parlament elé. Nem egyes tendenciózus támadások és külföldi lapok insznuációi, hanem a nemzetgyűlés az egyetlen hivatott fórum, mely felelősségét megállapíthatja. Azt imputálták nekem, — folytatta, — mintha nyilatkoztam volna arról, hogy a szocialhamisításról nem hallottam. Ezt nem mondtam, hanem csak azt állítottam, hogy az ügy tudomásom szerint

nincs összefüggésben

a frankhamisítással.

Peyer: Összefüggésben van!

Bethlen: Ha tényleg összefüggésben van, úgy önöknek módjukban áll ezt az ügyességen vagy a parlamenti bizottságnak szóvá tenni. Én eddig erről nem tudtam és most felszólítom önöket, hogy ezeket a részleteket tudassák az illetékes faktórokkal.

Peyer: Megtesszük.

Bethlen: Ilyen kijelentések nem tanuskodnak jóhiszeműségről.

Propper fejtegeti, hogy a miniszterelnök mostani kijelentésével megszegte azt a megegyezést, hogy a frankhamisítási ügyet nem hozzák nyilvánosságra. A kormánynak — ugymond — le kellett volna vonni a konzekvenciákat. Nádossyért a belügyminiszter, a Térképészeti Intézetért a honvédelmi miniszter, a futár igazolványokért pedig a külügyminiszter felelős. Érthető ilyen körülmények között, követelik

a kormány lemondását.

A kormány ismét jó viszonyban van a fájvédőkkel, de a szocialista párt mindezek dacára felszinen tartja a frankügyet.

Dabasi Halász: Ilyen dolgok ártanak az országnak!

Csizmadia: Ilyen felszólalásokból származik a baj.

Propper: Bethlen nem képviselheti Genben Magyarországot.

Felkiáltások a kormánypárton: Igenis képviselheti.

Propper végül kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Rainprecht és Baross János kijelentik, hogy nem kívánják a frankhamisítással foglalkozni, de a költségvetési javaslatot nem fogadják el.

Malasics, szocialista, a frankhamisításról beszél, majd szintén kijelenti, hogy a költségvetést nem szavazza meg.

Ezzel a nemzetgyűlést délután hat órákor berekesztették.

Női ügyvéd

első szereplése a budapesti kurián

Budapest, január 29.

A nagyméltóságú királyi kuria előtt, ahol máskor komolyarcu ügyvédek állanak ügyfeleik védelmében, ma élénk feltűnést keltett egy szimpatikus arcú fiatal nő, aki mint ügyvéd jelentkezett. Az illető hölgy Ungár Piroška dr. debreceni ügyvéd, aki elsőnek tette le a nők között az ügyvédi vizsgát. Komoly aktatáskával, gondterhes arccal lépett be a terembe az ügyvédkisasszony, aki tudása minden fegyverét összeszedte, hogy kiverkedje védenice igazát. Sajnos a kisasszonynak ez nem sikerült, mivel a böles bírák másként gondolkoztak és másként ítélték meg az esetet, mint a hogyan azt az ügyvédkisasszony előterjesztette.

Mindössze arról volt szó, hogy az alsóbbfoku bíróságok egy Weisz Jenő nevű kereskedőt elítélték, mert huzsonöt pár lopott csirkét vásárolt. A kuria a semmiségi panaszokat elutasította és helybenhagyta az ítéletet. A tárgyalás után a jelenvolt jogászemberek egyhangulag megállapodtak abban, hogy Ungár Piroška dr. nemcsak kedves, hanem okos is és hogy első szereplése mégsem járt a kurián eredményel, az nem rajta, hanem inkább védenecn mulott.

Aranyér
„Anusol” Goedecke

Anusol

aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. — Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja agyuladt, sebes és vérző helyeket. — Ártalmatlan alkotórészekből mentes. Reggel és este egy kúpocskát lesz a végébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható.

Főraktár **F. H. MEES** drogeria en-gros
Suc. in col.
București, Calea Griviței 61.

„ATLANTA”
TEXTILIPARI RESZVÉNYTÁRSASÁG
TIMISOARA
TELEFON: 19-66

Hírek

Csevegjünk Asszonyom...

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Plaja Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az ö-királyságban 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Az este

egy öklömmi kis gyerekkel találkoztam. Tíz óra felé járhatott az óramutató. És a gyerek még nem volt túl a haton. Az arcát sápadra festette a sarki villanylámpa fénye, a szenvedő gond mintha redőket rajzolt volna ennek a kicsinek a homloka köré. Céltalanul bolyongott az utcán. Emberek mentek, emberek jöttek el mellette. Senkinek sem tűnt fel ez a kis kborló vándor. Minek az? Nagyon józanok lettünk mi ahhoz, hogy még az ilyen kis nyomorult dologgal is törődjünk. Egy ideig ott ácsorgott az épülő színház előtt. Bizonytalanul, mint aki nem tudja, hogy merre is vezessen az útja. Szemével a magas eget kereste és a magas égen nézte a párányi fénylő csillagokat. Azután lefelé ment a fényes kávéházak felé. Bébenézett az ablakon. Talán éppen vacsorázott valaki. Nem tudom. Nem láttam. De a szegényke szája önkéntelenül mimelte az evést. Ki tudja, mikor volt utoljára falat a szájában. Hirtelen visszafordult. Felkanyarodott a rendőrség felé. Talán vár valakit ez a csöppség? Talán egyedül nem találja meg a hazavezető utat? Utána sompolyogtam. Bámulta a rendőrség nagy kapuját. Mintha ismerőst fedezett volna fel az ósdi nehézveretű gyalogló tölgyben?...

Tovább ment, megállt a kórház kapujánál. Megállt és mozdulatlanul nézte a csengőt, amelyet nem tudott elérni. Könyörgően nézett rám:

— Bácsi kérem, csengessen, nyissák ki azt a kaput, a mamukával szeretnék beszélni.

A bácsi teljesítette a fiúcska kérését, a kapus kijött, odarohant a kapushoz, átszorította mindkét térdét:

— Bácsi, mondja meg nekem, mi van a mamukával!

Kérb, fenyegető, jajveszéklyő és könyörgő volt ez a pár szó. A kapus, nagy darab ember, mintha könnyű csillogna a szemében, félre néz és halkán odaszól hozzám:

— Már négy napja hiába keresi a kis Lajcsi a mamukát. Meghalt.

És a kis Lajcsi mégis, mindennap ott áll a kórházkapuban és várja az anyukát, aki már nem jön többé vissza! Verissime.

— **NYOLC OLDALON JELENIK** MEG a Déli Hírlap hétfői száma is és tárcán, irodalmi mellékleten kívül újabb szenzációs részleteket közöl a lippai rémdrámából. Színes riportok és kimerítő hiranyag egészítik ki a hétfői nyolc oldalas szám tartalmát.

— **Krassómege új szubprefektusa.** Az ujonnan alakított Krassómege szubprefektusává a belügyminiszter Jucu Kornel lugosi főszolgabíróvá nevezte ki. A prefektusi állás még mindig nincs betöltve.

— **Bánsági származású követési titkár a budapesti román követségen.** Bukarestből jelentik, hogy Banescu Mihály, aki eddig a külügyminisztériumban működött, Budapestre a követséghez, mint harmadik követési titkár nyert beosztást. Banescu boksánbányai származású.

Asszonyom, igaz elnézését kell kérem, hogy egy hetet átugrottam és csak most válaszolom meg hozzáim írt levélét. Nem azért késtem a válasszal, mintha a leveléből kiérő parfümjének bódító illata engem is elkábított volna, sőt az sem volt szándékom, hogy hallgatással kíváncsiságát még jobban felesiklandozzam. A késés oka egyszerűen az, hogy a kérdés, amit feltett, már kiűt rovatomnak egyszerű és igénytelen hangnemből. A kérdése magasabbrendű meglátást igényelt és mivel a válaszban nem akartam alul maradni, igen természetesen megfontoltan írom le a mai sorokat. Levelének egyik mondatában a következőket kérdezi tőlem:

— Vajjon a mai társadalmi helyzetnek a kinövésai és tulkapásai, amelyekről maga hetenként hol gunyos, hol komolykodó hangon emlékezik meg, tényleg olyan nagyfontosságúak és valójában kihatással bírnak-e a jövő társadalmának a kialakulására? Vajjon nem az elfáradt idegrendszer egyideig tartó kitombolása ez csak, amely azonban koránt sincsen kihatással társadalmunk erkölcsi és szellemi fejlődésére, és korántsem kórokozója azoknak a degenerált társadalmi állapotoknak, amelyek nézetem szerint egyáltalában nem nevezhetők degeneráltaknak?

Nagyságos Asszonyom, engedje meg, hogy a kétség ördöge szálljon meg engem is és mielőtt még kérdésének taglalásába, jobban szólva, a feladott társadalomtudományi tétel megválaszolására kitérnék, kijelentsem, hogy nem asszonyagyan fogamzolt meg ez a kérdés. De végeredményben, akárki is tette fel, tekintve, hogy illatos levélke fehér papírról meredt a szemem elé, magának való hangon igyekszem megválaszolni. Nos asszonyom, beszéljünk ez egyszer komolyan egymással. Tény az, hogy ezt a rovatomat hetenként a társadalmi fonákságok, eltévelyedések, hibák és rendszertelenségek kiharrirozásában meritem ki. Nem tudom, hogy milyen sikerrel. Annyit azonban tudok, hogy voltak kifakadások, hallatszóttak ellenvetések megjegyzéseim ellen, ami élelken igazolja, hogy igazam is szokott lenni és az embereknek, akik a beteges társadalmi szokásokat, mint a modernség egyik alaptételét magukévá tették, fáj az igazság kimondása.

Fáj az, ha az ember odaveti nekik, hogy ez a teljes erkölcsi csőd lejtőjére vezet. Körülbelül ezeket az impressziókat nyertem ezideig. Körülbelül azt mondhatnám, hogy csipkelődéseim nélkül olyan hatást váltottak ki, hogy az

— **Újra rendszerezítették a második vizsgálóbírói állást Temesvárott.** Safirescu vizsgálóbíró, aki már három éve vezeti a vizsgálóbírói teendőket, már nem bírta sem idővel, se munkával a felhalmozott ügydarabok elintézését és kérte, hogy az azelőtt is szervezett második vizsgálóbírói állást töltsse be az igazságügyi kormány. Safirescu vizsgálóbírói intervenciójának meg volt az eredménye, mert átirat érkezett az igazságügyminisztériumtól, amely szerint a második vizsgálóbírói állást ismét rendszerezési és egyben Popescu Pétert nevezte ki vizsgálóbírónak. Popescu kiváló büntetőjogász hírében áll és közel két éve állandó tagja a Fehér büntetőtanácsnak.

— **Wrede hercegné halála.** Gátaljáról jelentik: Wrede hercegné született Steinbach Karola, nyolcvankét éves korában Szkulyán meghalt. Halálát a Klobusiczky, Prépelicai és Telegdy családok gyászolják. A holttestet február elsején Bécsbe szállítják, ahol az ottani családi sirboltban örök nyugalomra helyezik.

* **Bánati szanatórium** Temesvár, sebészeti-, belgyógyászati, gyermek-, ideg-, testgyógyászati-, húgyszervi-, női, fül-, orr-, nyak-, szem-, bőrbajok kezelése. Röntgen és diathermia.

emberek kezdik észrevenni, hogy talán ez még sem illik. De a feltett kérdés annak kijelentésére készlet, hogy apró megjegyzéseim, amelyekből egy-egy ilyen vasárnapi levél rajzolódott meg, korántsem azt a célt szolgálták, hogy az egyeddel foglalkozzam, de ha az egyed magára vette, örülök, mert ha valaki magára ismert egy megrajzolt társadalmi típusban, mindenesetre azt jelenti, hogy az a típus itt él és virágzik közöttünk.

A mai társadalmi állapotok kihatással bírnak a jövő társadalmának a kialakulására. Azt mindenki tudja, hogy a csömör a jó mértékletlen kihasználása után előbb-utóbb elfogja az embert. Én megengedem, hogy a mai modern élvhajhászt jónak nevezze, megengedem azt is, hogy ezt a modernséget a műveltség egyik sarkalatos tényezőjeként állítsa be, sőt az ellen sem lehet kifogásom, hogy mindenki ugy élje le az életét, mint azt a pénze megengedi, de az ellen csak szabad tiltakozni, hogy a mai modern gyönyörök és az elkorcsosult társadalom minden habzsoló és felkínálkozó örömeinek a kihasználása és kiaknázása műveltséget jelent-e? Asszonyom, milyen lesz az Ön után következő nemzedék, milyen állásfoglalást követelhet majdan a lányától, aki azt látja maga előtt, hogy a mama belső lelki életét beteges, de modernnek tartott szenvedélyben éli ki? Ez a társadalmunk teljes dekadenciájához vezet. Nem ahoz a dekadenciához, amit a tizenkilencedik század költészete és baloldali irányt felvett irodalma szeret fitogtatni, hanem ahoz, hogy jön majd egy társadalmi diktatura, amely drámai rendszabályokhoz kénytelen lesz nyulni a jövő nemzedékének a megóvása érdekében. Nézetem az, hogy a mai rendszertelen társadalmi életnek olyan reakció lesz a következménye, amely a szellemi szabad fejlődési területet évszázadokra veti vissza és az utódok bűnhődnek majdan azért, amit mi ma jónak, szépnek, kiválónak, izlésesnek és mindenekfelett modernnek szeretünk hangoztatni.

Asszonyom, a mai kitombolás, amely a maga nézete szerint nincs kihatással a társadalom jövő kialakulására, beteges, aberrált lelki állapot, amely végső fokát még nem érte el és megy a maga kijelölt útján. Tehát asszonyom, ne vegye annyira zokon hetenkénti levelem szatiráját, mert a szatira az egyetlen gyógymód, hogy az emberek enmagukat észrevegyék. Talán rideg hangon válaszoltam, asszonyom, de olyan komolyan fogtam fel a levelét, mint amilyen komolyan a kérdést feltette. **Grósz Dezső.**

— **Költözőködött a vármegyei utlevélhivatal.** A vármegyei utlevélhivatal, amely a megye községeknek lakossága számára állítja ki az utleveléket, eddigi helyiségeiből a volt megyei árvaszék helyiségeibe költözött át. A bejárat a Mercy-utcai kapun keresztül van s az utlevélhivatal a földszint 90 és 91 számú szobáiban nyert elhelyezést. Hanes Tibor, az utlevélhivatal főnöke, jelenleg szabadságon van, melyről február 20 án tér vissza és újból átveszi teendőit.

* Évek óta a legjobban keresett és legnépszerűbb fogápolószer a **FARMODONT** fogkrém és szájviz. Kiváncsra mintát és reklámanyagot ingyen és bérmentve szállít a »Farmacon« gyógyszerunagykereskedés és laboratórium, Timisoara.

— **Hirtelen halál.** Hanauer Hubert ötvenhat éves cukorkaárus a katonai gyakorlótér közelében összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát szívszélhűdés okozta.

— **Einstein etikai hatása.** A Zs. N. Sz. kulturelőadásainak keretén belül f. hó 31-én vasárnap délután 6 órakor a belvárosi izraelita hitközség disztermében Márton Izidor »Einstein etikai hatása« címen tart előadást. Belépés díjtalan.

— **A MAGYAR PÁRT ERZSÉBETVÁROSI NEPGYÜLÉSE.** Az Országos Magyar Párt temesvári tagozata városrészenként megkezdte kerületi népgyűléseit, hogy így a magyarság szervezkedését nyilvánosan is dokumentálja. A minél szélesebb körben való szervezkedés munkálatait a pártvezetőség elsőnek az Erzsébetváros részére határozta el, ahol a múlt vasárnapon már megtartották a népgyűlést előkésítő értekezletet. Az elnökség most tudatja az erzsébetvárosi magyarsággal, hogy a népgyűlést január hó 31-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg a Michels-féle vendéglő külön helyiségében, melyen a kerületi elnökséget és a végrehajtó bizottságot választják meg. A pártvezetőség felkéri tagjait, hogy a gyűlésen minél nagyobb számmal megjelenjen szíveskedjenek.

ALIG-ALIG. Berlinből jelentik, hogy a birodalmi gyűlés 160 szavazattal 150 ellenében bizalmat szabozott a kormányának. A szocialisták tartózkodtak a szavazástól.

— **A Gyárvárosi Társaskör** február hó hetedikén, jövő vasárnap délután három órakor tartja meg rendes évi közgyűlését a kör helyiségeiben. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó, Titkári jelentés. Pénztárosi jelentés. Könyvtárosi jelentés. Új választások. Az elnökség ezután hívja meg a kör tagjait.

* **A Royal-kávéházban** minden este professzor **Rudolfi** és **Harry Pantz** nagy akrobata-csoport törpéivel lépnek fel.

— **Müller Kálmán szakszervezeti titkár a hadbíróóság felmentette.** Megirtuk, hogy a munkásság egy része a múlt évi királylátogatás előtt tiltakozott az ellen, hogy Öfelségét **Bratianu** Jonel miniszterelnök Temesvárra kísérje. A hadbíróóság ezért Müller Kálmán szakszervezeti titkár tette felelőssé és izgatás miatt vádat emelt ellene. A tárgyalás most folyt le Nagyszebenben és azzal végződött, hogy Müller Kálmánt az ellene emelt vád alól felmentették.

* **S. Weisz Ilona zongoraművész** kinek nevét főképp Budapesten adott koncertjei révén ismerjük, városunkban telepszik le. Elvállalja növendékeket a legmagasabb művészi kiképzésig és akadémiai vizsgákra is előkészít. Értekezni lehet: Belváros, Takarékpénztár-u. 4. III. em. 12., Moravetz-ház 3—5-ig.

* **Kiváncsi idegen.** Kérem — kérdezi egy idegen a temesváritól, — mi van a Dózsa-utcában, hogy ott rázámra tódul a nép? — A Dózsa-utca elején és végén — válaszol a temesvári — van Fa Mihály hentesmester két üzlete és azért tódulnak oda, mert ott van a legjobb felvágott, sonka, zsír, szalonna és hus.

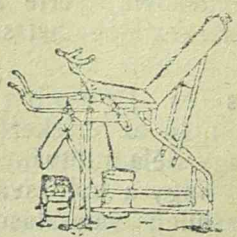
* **Nagyszerű Műsor a Wendt Palais de Dans-ban.** Február hó 1-től 10 órai kezdettel minden este fellépenek **Harry** és **Ally**, a temesvári közönség általánosan közkedvelt táncospárja, akiket a közönség ohajára szerződtek. Továbbá **Leontinow** európai híru orosz tánc trio, **Süvege** s Aranka nagyszerű operaénekesnő. Műsor előtt és után parkettánc, melyet a kiváló **Harry** táncprofesszor rendez a közönség részvételével. A zenét **Weisz Paul** hírneves és kiváló zenekara szolgáltatja.

* **Gyermekek öröme** a legkülönfélébb és legszebb játékszerek kaphatók meglepő olcsó áron: **J. Polláknál** Belváros, Lloyd-sor 12.

Lapárusítók

magas jutalékkal felvétetnek a **Déli Hírlap** kiadóhivatalában, **TIMIȘOARA-BELVÁROS**, Szentgyörgy-tér 4

Orvosok számára nagy fizetési engedmények.

Műtőasztalok, műtőszekrények, mosdók, irrigátorok, orvosi felszerelések, mind autogén előállításban kaphatók **GOLDSTEIN JANCU** Bucuresti, Strada Carol 44. 314

Riviera

— Részlet Molnár Ferenc legújabb darabjából —

Molnár Ferenc legújabb színpadi műve, a Riviera, Bécsben került először bemutatásra Reinhard rendezésében. Onnan jött a siker szárnyán Budapestre, ahol a Renaissance-Színház mutatta be. Alább közöljük a Riviera feletti érdekesítő első jelenetét.

(Szín a női divatáru üzlet.)

1. tűzoltó: Jó estét, Misch ur.

Misch (az újságból): Jó estét.

1. tűzoltó: Zárás után egy kis pihenő, Misch ur?

Misch: Dehogy!

2. tűzoltó: Fel van itt nálam jegyezve. Negyedik emeleten, a Balla-osztályban, éjjel munka.

1. tűzoltó: Az más. Hogy méltóztatik, kedves Misch ur!

Misch: Abból, amit a kollégája mondott, látható, hogy hogy méltóztatom. Tizenegy év óta dolgozom ebben az osztályban és ezt még mindig Balla-osztálynak hívják. Nem pedig Misch-osztálynak.

1. tűzoltó: -Lesz ez még Misch-osztály is.

Misch: Nem, édesem. Misch-osztály már csak valahol vidéken lesz, egy nagyobb kicsi városkában, egy csöpp kis Misch-bolt, benne egy kis szomorú, ráncos, öreg Misch, akiről a kisvárosi hölgyvilág nem is fogja tudni hogy itt ebben a palotában ő volt a híres szép Misch, a konfekciós országnak.

2. tűzoltó: Az áruház büszkesége. Az elegáns Misch ur.

Misch: Az régen volt. Azelőtt koptaltam, de elegáns voltam, most koptalok és rongyos vagyok.

1. tűzoltó: Na, rongyos, az tulzást Misch ur.

Misch: Van magának fogalma, hogy öltöztem én azelőtt? Jobb erről nem is beszélni.

1. tűzoltó: Ma éjjel leltárt tetszik csinálni?

Misch: Nem. Nagy átrakodást. Itt a tél közepe. A Balla-osztálynak ez már tavasz. A gazdagok utaznak délvidékre, tisztelt tűzorség. Isten ments, hogy téli ruhában menjének. Ma éjjel kirakjuk nekik a Rivierát. A hölgyek most crepe Georgettet és crepe Re-maint kapnak. Tetszik ezt érteni? Nem. Kaviárt és ananászt kapnak. Mink tisztelt tűzör uraim, lohus virslit és savanyu turót.

1. tűzoltó: Ilyenkor reggelig itt tetszik maradni?

A bürokrácia felületessége

Temesvár, január 30.

A temesvári kerületi munkásbetegsegélyző pénztár valamikor első helyen állott az ország hasonló intézményei között. Most is kiváló emberbaráti és szociális munka folyik ottan, azonban ennek nagy akadálya az, hogy a munkáspénztárnak nincsen autonómiaja, amelynek hiányában nem intézkedhetik semmiben sem önállóan, hanem minden ténykedéséhez a bukaresti központ jóváhagyását kell előbb kérnie. Hogy ennek következtében — épen mert Bukarestben az itteni speciális viszonyokat nem ismerik — sokszor milyen helyzet áll elő, arra példa az alábbi eset.

A temesvári kerületi munkásbetegsegélyző pénztár megcsinálta a folyó évre szóló költségvetését és azt helybenhagyás végett elküldte Bukarestbe. Egy szép napon aztán ez a költségvetés azzal jött vissza, hogy a csecsemő-dispensair részére felvett három millió leit nem engedélyezik.

A betegsegélyzőpénztár csecsemő-dispensairje néhány esztendő óta áll fenn és annak idején Jakobi Kálmán dr. kezdeményezésére létesült. Az a célja, hogy a munkásgyermekek halálzási százalékát csökkentse. A szülőnőket már a szülés előtt néhány héttel felmentik a munka alól, elhelyezik a dispensairben és ott tartják őket jó

Misch: Amíg a babáimat át nem öltöztetem. Azt a gögös társaságot, amely évek óta nem áll szóba velem. Pedig én jól ismerem őket. Minden szomban négyszer öltöztetem át ezen arisztokratákat. Olyankor meztelenül látom őket. Ennek dacára még soha egy szót sem szóltak hozam. Méltóztásnak elhinni: Undok munka. Tűzör uraim! Hogy lehetne sok pénzt szerezni?

1. tűzoltó: Én nem tudom, Misch ur. De egy bizonyos: tűzoltással nem.

2. tűzoltó: Mit szólunk akkor mi Misch ur, ha ön a munkáját undoknak tartja!

1. tűzoltó: Miljen akkor a mienk? Körbe járni minden éjjel föl, egyik ellenőrző órától a másikhoz, estétől reggelig!

Misch: Persze maguk szeretnének egy szép, nagy tüzet.

1. tűzoltó: Isten ments, az senkinek sem jó.

Márton: Nagy tüzet? Mire jó az? Misch: Mi az?

Márton: Egy szép kis tüzet, nem mondom. Az mindenkinek jó. Ember nem sérül meg, áru fogy, személyzet szabadságot kap, biztosító társaság örül, hogy nem volt nagy a tűz, cég örül hogy egyáltalán volt egy kis tűz, minden boldog.

1. tűzoltó: Szegény emberek vagyunk mi.

(Lujza jobbról belép.)

Lujza: Mi az, még hozzá se kezdte?

(Tűzoltók szalutálnak.)

Lujza: Jó estét tűzoltó urak.

1. tűzoltó (ünnepélyesen): Hódolat a szép Lujza Nagysádnak.

2. tűzoltó: Éljen! Éljen!

Márton: Éljen!

Lujza (nevetve): Micsoda ünnepelés! Mi van magukkal máma?

1. tűzoltó (jelentősen): Mindennek meg van a maga oka-foka.

(Szalutálnak és indulnak. Tűzoltók balra kimennek.)

Lujza (szétnézett): Még hozzá sem kezdte?

Misch: Látod, hogy nem. Az anyágot várom már egy óra óta.

Lujza: Hol vacsorázunk?

Misch: Nem tudom.

Lujza: Mi az? Megint nincsen pénz?

Misch: Na, vacsorára még akad.

ideig a szülés után is. Csecsemőiket

állandó felügyelet

alatt tartják és a gondos orvosi kezelés

igyekszik azokat minden olyan bajtól

megóvni, aminek az ilyen csöppnyi

emberpalánták ki vannak téve.

Hogy ez a dispensair milyen áldá-

sosan működik, elég utalni arra, hogy

Temesvárott a munkásgyermekek kö-

zötti halálozás valamikor elérte a har-

minc százalékot, sőt olyik esztendőben

ennél is jóval magasabb volt, ma pe-

dig mindössze hat-nyolc százalékot

tesz ki. Hogy évente ilyen szép számban

sikerül a munkáscsecsemőket a

korai haláltól megmenteni, a beteg-

segélyzőpénztár dispensairjének az érdeme. És hogy ez az állam népes-

sege és gazdasági élete szempontjából

milyen impozáns eredmény, erről feles-

leges vitatkozni. Bukarestben mindezt

a központ nem mérlegelte, csupán azt látta, hogy itt van egy három millió

leies kiadási tétel s azt

egyszerűen törölte.

A központnak ez az intézkedése nagy

rémületet keltett a temesvári munkás-

betegsegélyző pénztár vezetősége előtt,

mert ennek végrehajtása egyértelmű

lett volna a dispensair megszűntetésé-

vel és a leküzdött csecsemőhalandóság

ujra való gyarapodásával. Minthogy a

központban a költségvetés felülvizsgálá-

sánál valószínűleg csak a rideg há-

rommilliókat akarták megtakarítani,

a betegpénztár vezetősége sietett meg-

küldeni a felvilágosítást, hogy ez a

három millió lei

nem terheli az intézményt.

Annak idején, amikor a csecsemő

dispensairt életrehozták, a temesvári

gyárak nagylelkűen magukra vállalták

ennek a fentartását és felajánlották

erre a célra évi három millió leit. Ezt

a nemes szociális érzületű sugalt

nagylelkű ajándékot a munkáspénztár

hálás köszönettel elfogadta. A temes-

vári gyárpar ezt a hozzájárulást év-

ről-évre megadja és azért vette fel a

munkáspénztár az idej költségvetésbe

is.

A felvilágosító feliratnak megvolt az

eredménye: a központ most már nem

ragaszkodott a három milliós kiadási

tétel törléséhez, mert meggyőződött róla,

hogy ugyanilyen összegű bevétel is sze-

repel a temesvári gyárpar adományá-

képpen.

Ime: ilyen felületességen fordulhat

meg a csecsemőhalandóság százaléka.

Farsang

* A Temesvári Magyar Dalárda tréfás farsangi estélye. A fokozódó érdeklődés, mely a Dalárda február hó 16-i álarcos estélye iránt közönségünk körében mutatkozik, még nagyobb munkára serkenti a rendezőséget, mely tréfás magánzámokkal fogja megoldani azt a kérdést, amely nemcsak a táncteremben hanem az asztaloknál mulatozó közönséget is szórakoztatni fogja. A vezetőség szíves tudomására hozza a t. közönségnek, hogy a meghívók széjjelküldése február hó 1-én veszi kezdetét.

* Az újságírók bálja. A temesvári újságírók február 13-án rendezik a Grand Hotel Ferdinand új téli kertjében nagyszabású báljukat. A bál meghívói már elkészültek és a napokban kerülnek széjjelküldésre.

* A Temesvári „Glória“ Dalegyelet álarcos jelmez estje. A Temesvári „Glória“ Dalegyelet ezidén is megtartja a multakhoz hasonló nagyszabású és kellemes emlékü Karnevál estjét. Február 16-ára farsang utolsó napjára a Dalegyesület 50 ifjú tagja rendezőbizottsággá alakul át és már előre is a legnagyobb gondossággal szorgoskodik az est kellemessé tételéről. A meghívók most kerülnek széjosztásra. Mindazok, kik február hó 5-ig meghívót nem kaptak és arra reflektálnak, kérjük címüket az Egyesület elnökénél Dr. Brebera Vencel ur irodájába (I., Str. Eugen Savoya 8, I. em.) mielőbb leadni. Az álarcos jelmezest, mely jelmezversenyvel lesz egybekötve, az erzsébetvárosi Michels-féle vendéglő nagytermében a legszigorubb zárt keretek között lesz megtartva. Jelmez nem kötelező. Belépőjegy csupán meghívó ellenében — mely a belépésnél is felmutatandó — váltható.

* A mentőtársulat nagy álarcos jelmezbálja e hó harmincadikán, szombaton este kilenc órakor kezdődik a józsefvárosi Korona-szálló termében. Katona- és cigányzene gondoskodik a tánctól.

Bélyegkereskedő nagy gyűjteményét elárusítja.

Ritka alkalom kezdő és haladógyűjtők számára bélyeggyűjteményük kiegészítésére.

Ugyanott forgalomból gyűjtött román bélyegek, jó árban, állandóan vásároltatnak.

Az elárusítás kizárólag Ürményi bélyeg export-import cég Belváros, Strada Alexandrii 8 alatt történik

Közgazdaság.

Új pénzüintézet

alakul Temesvárott a közel jövőben Temesvár, január 30.

Dacára a súlyos közgazdasági és pénzügyi helyzetnek, amelyben nemcsak a gazdaságilag erős Bánság, hanem az egész ország él, mégis újabb bankalakulásról számolhatunk be. Az új bank Banca-Creditul Banatean név alatt kezd meg működését és tízmillió lei alaptőkével indul, amelynek jórésze már előre le van jegyezve, habár az alapítási felhívás csak a közeljövőben jelsnik meg. A Banca Creditul Banatean életképességét eleve is biztosítja az a tény, hogy részvényeseinek a zöme a leg-tőkeerősebb osztályból, a parasztságból kerül ki. Az új pénzüintézet a bankszakma minden ágával kíván foglalkozni, devizaengedélye is lesz, de főként jelzáloghitelek folyosítását tüzte ki üzleti célul. A Banca Creditul Banatean alapításának kezdeményezői között szerepel M i c u János, aki a pénzüintézet igazgatójává van kizselyelve.

Dus raktár mindenféle egyenruhában. Speciális műhely egysapkák és Boullion-hímzés részére

I. Salinacichi

Timisoara, I., a német reál gimnázium mellett

Eladunk

hosszu részletre a gyárvárosi homokszedők mellett

olcsó házhelyeket

Telepünk tégl- és cserépraktárunk a helyszínen. Építészeti irodánk részletre fölépíti. Tervek, költségvetések és kézi téglaiprés ingyen áll rendelkezésre Kardos-telep intézőségénél Belváros, Str. Primária (Városház-utca) 16 sz.

A nagy probléma

Irtó: Vuchetich Endre

György vendég egy ugynevezett házimulatságon. Unottan lézeng a szobákon végig, miután már egész csomó emberrel kezelt és összes női ismerőseinek tiszteletét nyilvánította fanyar és kétesértékű bókjaival. Újra megállapítja magában, hogy ezeket az összejöveleteket elsősorban valószínűleg azért nevezik háziaknak, mert az ember egészen fesztelenül úgy unatkozhatik, mintha csak otthon lenne. Nagyon meg van elégedve ezzel a felfedezésével, mert úgy érzi, hogy nem hiába jött el, de ez nem akadályozza, hogy elfojtson egy ásitást és komolyan kezdjen tündönni azon, hogy mint hagyhatná itt a legkisebb feltűnés nélkül a társaságot.

Szándékát tette készül váltani, amikor a közelben, ahová a háziak költséget nem kímélve kis pálmagruppot kölcsönöztek, hangokat hall. Egy nő és egy férfi hangját. Természetűl fogva nem indiszkrét, de ha a véletlen hozzásegíti, hogy olyant is hallhasson, ami nincs neki szánva, nem hátatlan publikum. Nem keresi az alkalmat, de nem is tér ki előle. Így van most is. A csoport mögöl a nő hangja hallszik.

— Tehát maga azt állítja, hogy nő és férfi között nincs és nem lehet őszinte, igaz, mély barátság?

— Ha asszonyom ilyen határozott alakban teszi fel a kérdést, nem tudok rá hasonló határozottsággal felelni.

— Mielőtt még megkísérelte volna a komoly feleletet, már kibuvót keres.

— Csodálatos, hogy a nőket határozatlanoknak és a vélemény nyilvánításban ingadozóknak mondják, amikor...

— Amikor a teremtés koronája tiszta megállapításokat a gyengének esufolt női nemről.

—...amikor ez a gyengének esufolt női nem a legnagyobb és legnehezebb problémákat szinte hihetetlen könyvedséggel és a vakmerőséggel határos biztonsággal oldja meg.

— Csufolódik, hogy kitérjen az igazság elől.

— Ellenkezőleg, megmondom az igazat, hogy kitérhessek a csufolódás elől.

— Tehát elismeri...

— Tehát elismerem, hogy a női nemnek legnagyobb erőssége a gyengesége.

— Ezt nem értem.

— Pedig nagyon egyszerű. Mint minden igazság. Az emberek azonban nem igen szeretik az egyszerű dolgokat.

— Az ember kontemplatív lény.

— Mert összekuszálja a legegyszerűbb dolgokat is.

— Térjünk csak vissza a tárgyra.

— Azt hittem, ott vagyunk.

— Tehát maga azt állítja...

— Miért mondatja mindig velem azt, amit asszonyom akar mondani?

— Maga állította...

— Azt állítottam, hogy a nőnek legnagyobb erőssége gyengeségében rejlik.

— De ha maguk ezt tudják, akkor már nem is gyengeség.

— A gyengeségnek ez az ereje csak a nőknél tudatos.

— És a férfiak?

— A férfiak a hívők. És ebben a dogmatikus hazugságban való hitük teszi őket gyengékké a nőkkel szemben.

— És boldogokká.

— Mert boldogok, akik hisznek.

— És elbizakodottan okosakká és lovagiasokká.

— Ezt én nem értem.

— Mert bántaná a hiúságát.

— Azt hittem, hogy a hiúság a nők előjoga.

— Mellyel a férfiak élnek.

— Mégsem értem. A logika itt cserben hagy.

— Mert a nőnek maguk által kitálatott logikátlanságával szemben egy egészen önálló, testhezálló gondolkozási és következtelési módszert építettek maguknak, mely nélkülözi a reális bázist.

— És a reális bázison épült női logika mit mond?

— Azt mondja, ha a férfiak letennek a női gyengeségben való tévhitükről, akkor mi nem lennénk kénytelenek igazunkért a lovagiasság árát fizetni maguknak. Mert igazunkat nem annak igazáért ismerik el, hanem lovagiasságból. A maguk által értelmezett lovagiasságból.

— Lovagiasan elismerem, hogy igaz van.

— Na látja.

— Látom.

A freudizmus és ellenfelei

A Nemzetközi Pszicho-Analitikai Társaság Almanachjába Freud tanár igen érdekes tanulmányt írt azokról az ellentállásokról, amelyekkel, mint az új tudomány képviselőjének, meg kellett küzdenie. Freud ebben a tanulmányában többek között a következőket írja:

Mikor a csecsemő dajkaja karján ülve idegen arcot pillant meg, attól sirva elfordul; a vallásos ember az új évet imával kezd meg, s az első gyümölcsöt is áldással köszönti; a paraszt nem akar olyan kaszát vásárolni, amelyen nem találja meg a már szülei által is ismert gyári jegyet. Első pillantásra szembeötlő, hogy ezek a helyzetek alapjukban véve különbözők, amelyeknek mindegyikét más-más indító okra kell visszavezetnünk.

Mindazonáltal helytelen lenne, ha nem ismernők fel bennük azt, ami közös. Mindegyik esetben ugyanis arról a bizonyos fájdalomról van szó, amelyet a gyermek elementáris erővel fejez ki, a hithű érzésű ember művészi külsőségekkel csillapít, a paraszt pedig határozott döntés motívumának teszi meg. E fájdalomérzés forrása azonban mindig abban az igényben keresendő, amellyel valamely új jelenség, a lelki élet felé fordul, abban a lelki munkateljesítményben, amelyre ilyen döntéseknél szükség van, s amely valósággal aggodalmas várakozásig fokozódó bizonytalansággal jár.

Joggal hihetnők, hogy a tudomány területén az újítól való ilyen félelemnek nincsen helye. A tudomány a maga örök tökéletlenségében és gyengeségében egyenesen rákényszerül arra, hogy üdvét felfedezésekben és új felfogásokban pillantsa meg. Mindenestre helyes, ha megfelelő kételkedéssel fegyverzi fel magát, hogy családoknak áldozatul ne essék, s mindaddig nem fogad el semmiféle új felismerést, míg azt alaposan meg nem vizsgálta. Bizonyos esetekben azonban ennek a kételkedésnek két váratlan jellemvonása van. Mig az egyik élesen szembe fordul az ujjal, a másik tisztelettel kiméli meg a már ismert és elhiitt tudományos tényeket s megelégszik azzal, hogy mindazt, ami új minden további nélkül elhajtson.

Különösen rosszul fogadták a pszichoanalízist, amelyet közel harminc évvel ezelőtt kezdtem kifejteni az ideges tünetek keletkezésére vonatkozólag Josef Breuer kutatásai nyomán Bécsben. A pszichoanalízis ujszerűsége vitathatatlan, jóllehet saját felfedezései mellett gazdag anyagot dolgozott fel,

— Mit lát?

— Hogy igazam volt.

— Miben volt igazam?

— Hogy mindig a nőnek van igazam.

— Ezt őszintén mondja?

— Amilyen őszintén gondolom.

— Maga játszik a szavakkal.

— Asszonyom a problémákkal játszik.

— A nő és a férfi közti barátság...

— Játék.

— A tét?

— A férfi.

— Játékos és tét?

— A végén már csak tét, melyet a nő nyert meg.

— És a játék?

— Véget ért.

— Véget ért?

— Hogy más formában újra kezdődjék.

— És?

— Már csak a nőnek játék.

— És a férfiak?

— A férfiak? Érzés, komoly szenvedély, mely nem elégszik meg a barátsággal.

— Maga szentimentális, mint egy gimnazista.

— Szerelmes vagyok mint egy gimnazista.

— Maga édes kicsi csacsi.

— Maga egyetlen igaz barátom.

A hang suttogássá halkul és György diszkrétén elvonul. Közben fejcsóválva mormogja:

— Ha nem tudnám, hogy ezek ketten kezdettől fogva tisztában voltak, hogy mire megy a játék, akkor most azt kellene hinnem, hogy tényleg a nő és férfi közti barátság problémáját akarták megfejteni. Vagy ki tudja? Talán meg is fejtették...

elmélet szerint az egyes ideges tüneteket szekszuális ösztönök eltorzított és pótlásként jelentkező kielégülésének kell tekintenünk, amelynek számára a közvetlen kielégülés belső ellenállások miatt lehetetlenné vált. Később, amikor az analízis eredeti munkaterületét maga mögött hagyta és a normális lelki élettel foglalkozott, megpróbálta annak bizonyítását is, hogy ugyanazok a nemi komponensek, amelyek legközelebbi céljaikról elvezethetők és más célokra irányíthatók, egyben az egyes ember és nagyobb közösség legfontosabb kulturális teljesítményeit is szolgálják. Ezek a megállapítások nem is voltak teljesen újak. Schopenhauer a nemi élet mindent felülmúló jelentőségét felejtethetetlenül nyomatékosan hangsúlyozta. Amit a pszichoanalízis szekszualitásnak nevezett, semmiképpen sem azonos két nem egyesülésének vágyával, avagy a kéjézés megteremtésével: sokkal inkább hasonlít Plato »Symposion«-jának mindent átfogó és mindent fentartó Erosához.

Ellenfeleim azonban megelégedtek a nagy elődökről s úgy rontottak neki a pszichoanalízisnek, mintha az emberiség méltósága ellen elkövetett mérvényről lett volna szó. »Pansexualismussal« vádolták, jóllehet a pszichoanalitikus ösztönelmélet mindig szigorúan dualisztikus volt és soha el nem mulasztotta, hogy a nemi ösztönök mellett más ösztönöket el ne ismerjen, — annál kevésbbé, mivel éppen ezeknek az ösztönöknek tulajdonította a nemi ösztönök elnyomására szolgáló erőt.

De mit is árthat a nemi ösztönök fejtegetése? Hiszen a pszichoanalízis nohasem hangoztatta a közre káros ösztönök felszabadításának szükségét! Ép ellenkezőleg, — óvott és javulásra ístett. Azonban a társadalom hallani sem akar ezeknek a kapcsolatoknak tudatossá tevéséről, mivel igen sok irányban rossz a lelkiismeret! A társadalom az erkölcsről igen magas ideált állított fel, — az erkölcs tudvalevőleg az ösztönélet korlátozása és valamennyi tagjától az követeli, hogy ezt az ideált kövesse. Közben azonban édeskeveset törődik azzal, hogy milyen nehezére esik egyes embereknek ez a kegyetlen engedelmesség. Ezzel a viselkedésével a társadalom valósággal tenyészt a kulturfarizeuskodást.

Szerző végül illő szerénységgel felvetheti azt a kérdést is, hogy vajjon nem az ő személye, nevezetesen zsidó volta s az a tény, hogy zsidóságot sohasem akarta eltagadni, oka a pszichoanalízis szemben tanusított ellen-szenvenek? Ilyenirányú érvelést különben nagyon ritkán hallottam; mindazonáltal — sajnos — annyira gyanakvóak lettünk, hogy azt kell hiánunk: ez a körülmény sem lehetett egészen hatástalan. Aminthogy talán az sem véletlen, hogy a pszichoanalízis első képviselője zsidó volt. Hogy teljesen a pszichoanalízis mellé állhasson ugyan-csak szüksége volt arra az erőre, amely az ellenzők nagy tömegében hajlandó vállalni a magánosság sorsát, — olyan sorsot, amelyet a zsidó jobban ismer, mint bárki más.

Rajtam keresztül...

TörökSándornak könyve, melyet Kóra Nándor hatvan karrikaturája :: :: :: :: diszit,

százleiert

minden könyvkereskedésben kapható

Nincs többé székrekedés

ha használják a

FRUCTOSAL

gyümölcsaszitillákat, melyek kaphatók a drogériákban és gyógyszerárakban. Főraktár „OMNIA” laboratórium, Bukarest. 173

NAGYTAKARITASI elektromos PORSZIVOGÉPEKKEK, PARKETTASUROLÁST, BEERESZTÉST ES FE-NYESITEST elektromos PARKEITA-GEPPTEL teljesít a ROYAL VACUUM CLEANER 17, Str. Ioan Ghica No. 1a 1/5 (Arany János-utca) Telefon 21-10 198

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóro Pál bácsi

Kalandos Palkó utazásai

— Menekülés. —

Sam Hawkens és Kalandos Palkó rettenetes kinokat szenvedtek. A szíjak szinte bevágódtak a karjaikba és a lábukba. A hőség rettenetes volt. Szájuk és torkuk kiszáradt, a vér pedig majdnem tüzzé változott ereikben. Sam Hawkens mindenképpen erőlködött, hogy a kötelékeket meglazítsa, azonban minden fáradozása hiabavaló volt. Nagy kinnal addig hempergett ide-oda, amíg sikerült a hátára feküdni. A kezei alatta voltak s azt remélte, hogy ha a szíjakat a földhöz dörzsöli, azok meglazulnak. Ez sikerült volna, ha a talaj kavicsos lett volna, azonban a sima fűvön hasztalan reménykedés volt.

Kalandos Palkó teljesen leszámolt azzal, hogy nyomorultul, étlen-szomjan, eltikkadva a hőségben itt kell elpusztulnia messze hazulról. Isten büntetésének tekintette sorsát, amely azért sújtja, mert elhagyta otthonát és idegenbe szökött.

A hőségben kívül a moszkítólegyek is kint voltak, amelyek ellepték arcukat és kezüket, azonkívül az apró hangyák rajszámra árasztották el őket és nem tudtak fájó csipéseik ellen védekezni. Mikor végre elkövetkezett az este, az némi enyhülést hozott a számukra. Mert nem csak a hőség szállott alább, hanem eltűntek a moszkítólegyek és hangyák is. Aludni azonban egyikük sem tudott és nyitott szemmel töltötték el az éjszakát.

— Bár jönne valami vadállat és fölfalja minket, hogy kinjainktól megszabaduljunk, — gondolta magában Palkó.

Csudálatos, hogy Sam Hawkens, amint azt később Palkónak bevallotta, ugyanígy gondolkodott.

Aztán megint csak reggel lett. A két fogoly akkorára már annyira ellankadt, hogy gondolkodni sem tudtak. Nemsokára be is hunyták a szemüket és eszméletlenül kivüli aléltóságba estek.

Mikor végre magukhoz tértek, még mindig ott feküdték a fűvön, azonban már nem voltak megkötözve. Homályosan látták, hogy négy férfi foglalatoskodik körülöttük, dörzsölik megmeredt tagjaikat és pálinkát töltnek a szájukba. Nemsokára hallotta Palkó, amint Sam Hawkens megszólalt:

— Minket megmentettek, ha nem tévedek.

— Nem téved, kedves Sam Hawkens, — felelte a négy férfi közül az egyik.

— Önök engem ismernek, ha nem tévedek, — szólalt meg újra még mindig gyenge hangon Sam Hawkens.

— Hát persze, hogy ismerjük önt, hiszen ön Nyugatamerika egyik leghiresebb vadásza és szegény volna, ha nem ismernénk önt. Különböző egyszer már együtt is harcoltunk a komancia indiánok ellen. Ön akkor Old Shatterhanddal és Winetouval utazott és éppen a vasútvonal közelében voltak, mikor a komancsák megtámadták a vonatot. Ezen a vonaton mi is rajta voltunk és önökkel együtt elűztük a rablókat.

— Emlékszem az esetre, ha nem tévedek, a Red River folyó közelében volt.

— Azonban most az érdekel, ha nem tévedek, hogy az urak hogyan találtak ránk?

— Mint ön tudja, kedves Sam Hawkens, mi ennek a vad vidéknek a rendőrei vagyunk, akik a kezünk közé került gonosztevőket kiszolgáltatjuk a törvény hatalmának. Most megtudtuk, hogy néhány gazember az apacsok területére igyekszik, hogy onnan marhákat lopjon s azokat a városban mint sajátját eladja. Megtudtuk azt is, hogy

erre felé akarnak lovagolni s azért elhatároztuk, hogy itt elbuvunk a bokrokban. Mikor aztán behatoltunk a bokrok közé, két megkötözött embert találtunk s mikor jobban odanéztünk, láttuk, hogy az egyik ön, kedves Sam Hawkens, a másik pedig egy fiatal fiu. Természetes, hogy azonnal felvágtuk a kötelékeiket és életre keltettük őket. Mondhatom, ha egy órával később jövünk, akkor már nem segíthetünk volna.

— Akkor már a tulvilágon volnánk, ha nem tévedek.

Kalandos Palkó örömmel hallgatta végig ezt a beszélgetést és elgondolta, hogy a mezőségek rendőreit az Isten küldte segítségükre és magában forró imát rebegett az eget urához.

A dörzsölés és a szájukba öntött pálinka hamarosan magukhoz térítette utasainkat, akik nemsokára felültek és jóízűen ettek az eléjük tett száritott ürühusból. Mikor jóllaktak, Sam Hawkens elmesélte, hogyan kerülvén rövidesen elmondta Kalandos Palkó történetét is.

Igy következett aztán az este. A rendőrök a bokrok közé pányválták a lovaikat és aztán a kis tabor valamennyi tagja az egyik rendőr kivételével, aki fenn maradt őrködni, lefeküdt aludni.

Nagyanya névnapjára.

Ugy repültem, mint a madár,
pedig szárnyam nincsen,
hoztam néked virágot is,
pedig kertem sincsen.

A szeretet az én szárnyam,
a szívem a kertem, —
nevednapján köszöntelek,
nagyanyókám, lelkem.

Mondókák.

Aki fecseg, mindig hallja:
sok beszédnek sok az alja.

Étel, ital, álom,
szükséges e három.

Lencse, borsó, kása,
mind Isten áldása.

Hét-nyolc óra, egyre-nárra,
mindig elég az alvásra.

A tisztaság fél egészség.
mosdjál, mosdjál, apró népség!

Rejtvények.

1. Mi ez?

Két szótagból áll. Ha az első betűje m, akkor izletes gyümölcsöt jelent, ha pedig b-vel kezdődik, akkor tengeri állatot jelent.

2. Mértani rejtvény.

S
1

3. Szótalány.

Hónap Hónap Hónap Hónap
Hónap Hónap Hónap Hónap
Hónap Hónap Hónap Hónap

ÉV

A megfejtéseket szerda estig kell behozni, vagy beküldeni.

Rejtvénymegfejtés:

1. ....
2. ....
3. ....
Megfejtette.....
Lakik.....

A szép Assunta

Irla: Alphonse Daudet

Az előadásnak vége volt. A kifellező önző tömegben odafurakodtunk a művészkijárához és ott vártunk a költőre. Végre megjelent, valami bágyadt szomorúság ült az arcán. A darabjának nem volt valami nagy sikere. Pompás verseit, zengő rimeit sem a közönség, sem a színházi kritikuskok nem tudták értékelni, de mi, a barátai, tudtuk, hogy ő a halhatatlanságnak dolgozott s ezért meleg szeretettel és lelkesedéssel üdvözlöttük.

Egyszerre csak kemény hang csapott bele a beszélgetésünkbe:

— Hé, művész, öleg a költészet bűl... Gyerünk megenni a gőzbesütet.

Együttal pedig főkötőben, vörös kockás kendőben, kövér hölgy karolt bele barátunkba, de oly durván, oly zsarnokian, hogy a férfi arca egyszerre elborult.

— A feleségem, — mutatta be nekünk — aztán tétovázó mosollyal fordult oda az asszonyhoz: — hátha meghívják őket, hadd lássák, milyen pompásan csinálod a gőzbesütet?

Az asszony kedvesen hozzájárult a meghíváshoz.

Nagyon kíváncsi voltam a barátunk otthonára, mert tizenöt éve, mióta megházasodott, egészen zárkózott életet élt. Tizenöt éve, hogy teli izzó romantikus fantáziákkal, Rómában járt s egyszer a Trastevere valamelyik ódon házikója tövében, a parton megpillantotta Maria Assuntát, amint ép angolnákát szedett ki a nagy, csepegő hálóból. A vizes hálókban csillogó pikkelyek, az aranyló folyó, a skarlátvörös szoknya, a szép, mély, merengő fekete szemek megkapták a művészt s mivel a lánynak véletlenül szabad volt még a szíve, hamarosan sikerült meghódítania. A Santa Maria in Trastevere templomban volt az esküvő, aztán hazavitte Franciaországba a szép Assuntát.

Povero, magával kellett volna hoznia az olasz ének egy darabkáját, a déli nap egy sugarát, a festői ruhákat, a Tiberis vizét, a Ponte Rotót, a képpel együtt a keretet is. Hamarosan kétségbeesetten vette észre, hogy a gyönyörű olasz lány krinolinban, fodros szoknyában, párizsi kalapban páváskodik, s Párizs hideg és ijesztő világosságában, ráébredt arra is, hogy a felesége buta, megbocsáthatatlanul buta. Gyönyörű fekete szemében legfeljebb az emésztés nyugodt derüje tükröződött, bársonyos mély hullámain sohasem ringatott gondolatot. Ezenfelül durva volt és parasztos s a legsekélyebb ellentmondás is éktelen haragra gerjesztette. Hangosan veszekedett az utcán, a színházban, szörnyű féltékenységi jeleneteket rendezett. Barátunk próbálta neveltetni, leszoktatni, művelni de mind hiába: nem sikerült semmi érdeklődést kelteni benne a művészet s a maga munkája iránt. Végre is beletörődött a változatlanba s önmagát kárhoztatta remetéségre.

Amint beléptünk a házba, a házmester dühösen morgolódni kezdett, hogy ilyen későn ennyien tódulunk be s nem akart beengedni. Szörnyű jelenet következett erre: az olasz asszony római káromkodások és külvárosi szitkok áradatát zudította a házmesterre, hogy csak úgy zugott-regett belé a lépcső. Gyönyörű záradéka a premiere-nek.

Csak odafönt, a kis szalónban engedett fel hangulatunk, mikor már kedélyesen vacsoránál ültünk. Elnéztem a szemben levő falon Maria Assunta huszéves-korabeli mesteri portéját: biborruhas, ékszeres, fejedelmin sügárgző alakját, arcát, bársonyos, sűrű haját, szemöldöke egyenes és büszke vonalát. Hogyan közönségesedhetett el ennyire ez a duzzadó, életes szépség?..

Hogy elszontyolodott férjét megvigasztalja, háthaütögette, teli szájjal nevetett, hogy bizony ez a nyavalya nem éri meg, hogy bunak eressze miatta a fejét. Aztán hirtelen durván és keményen rácsapott a hangja:

— Hé, művész... füstöl a lámpa!

Alázatosan igazgatta meg a szerencsétlen a lámpát, csak hogy elhárítson mindenféle vihart, mindenféle jelenetet. Mégsem sikerült neki.

Tudniillik a színházból hazajövef, vettünk egy üveg finom bort s azóta Maria Assuntának csak a boron járt az esze. Tízszor is figyelmeztette a férjét, hogy vigyázzon a butéliára, fölne döntse a butéliát, mégis megesett. Mikor az asszony kiment a konyhába, a költő élt az alkalommal és szabadon, lendületesen, hévvel beszélt a színházról, a művészetéről, a sikerről s egyszerre csak... puff... egy élénk mozdulattal leverte a butéliát, amely izzé-porrá tört. Ilyen megrendülést még nem láttam. Elhallgatott, elsápadt... egyszerre csak benntermett Assunta s haragtól és a konyhai tüztől kipirult arccal csattant föl rettenetes hangja:

— A butélia!

A költő félénken odahajolt hozzám és a fülemben súgta:

— Mondd, hogy te verted le...

Szegény ördög, hogy félt! Az asztal alatt éreztem, hogy reszketnek a hosszú lábaim

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Álláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

A Déli Hirlap minden előfizetője február végéig abban a kedvezményben részesül, hogy hetenként egyszer teljesen ingyenesen helyezhet el a Déli Hirlapban egy tíz szög terjedő apróhirdetést. Ha havonként csak kétszer veszi igénybe ezt a kedvezményt, a lapot teljesen ingyen kapja. Siessen tehát havi hatvan leiert előfizetni a Déli Hirlapra.

Kereskedelmi érettségivel bíró özvegy urinó, zongoratudással, vidéken bármilyenmő állást vállalna „Gyermekek nagyon szeretők” jellegre választ kér a kiadóba.

Perfekt könyvelő, gépirő- és gyorsírónő bármilyenmő állást vállalna, vidéken szívesen menne. Ajánlatokat „Komoly” jellegre kérek a kiadóba.

Modern két vagy három szobás lakást májusra, esetleg augusztusra keresek. Ajánlatokat Dr. Várnay Elemér Hitelbank-palota címére kérek.

Házasságot legelőnyösebben közvetít. Minden megbízás eredményéért garantiál. Cégjelzéstelen levelezés. „Amor” Timisoara, I. Gen. Praporgescu 7.

Rokkantak figyelmébe ajánljuk, akik képtelenek nehezebb munkát végezni, hogy foglalkoztatásuk végett szép kereset mellett jelentkezzenek a Déli Hirlap kiadóhivatalában.

Csak délelőtti könnyű foglalkozással szép keresetre tehetnek szert férfiak és asszonyok. Jelentkezhetni a Déli Hirlap kiadóhivatalában délelőtti 10—12 óra között.

Művelt özvegy nő, 28 éves, magányos ur, vagy urinóhoz vidékre is ajánlkozik „Özvegy” jellegre a kiadóba.

Napi fahordásra embert keresek. Belváros, Erőd-utca 12, II.

Február 1-én kezdődik a Bérczi-féle gyors-és gépirőszakiskola második félévi kurzusa, Belváros, Jenőherceg-utca 5 és Erzsébetváros, Stefánia-utca 22. Beiratkozások Stefánia-utca 22 alatt.

N. A. G. gyértmányu, kis „Colibri” típusu 12/16 HP 4 cilinderu, 4 üléses autó, 1 köpeny és 7 tömlő tartalékkal, összes szerzőmokkal, 5 literes olaj- és 15 literes benzinkannával, kifogástalan üzemen olcsón eladó. Józsefváros, Sailer-utca 6.

Két elegánsan burorozott szoba, fürdőszobával esetleg konyahasználattal kiadó. Cím a kiadóban.

Modern szabászati nappali és esti kurzus Löwenthal Ilonkánál csakis Belváros, Zápolya-utca 6. Tandíj 1000 lei.

A temesvári hölgyközönség RAUSCH ROZA divattermében: Kinizsi-utca 3. sz. a. csnáltatja francia és angol divat szerinti kosztümjeit szolid árák mellett. Régi elve: nem a firma teszi a divatszalon híressé, hanem a kifogástalan kiszolgálás.

Mignon gyermekruhaszalon

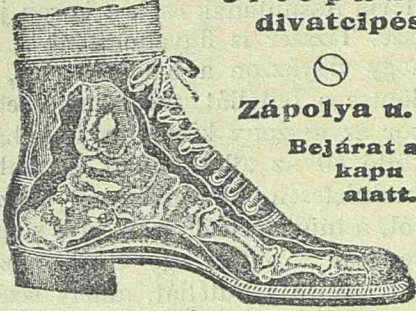
Temesvár-Belváros, Hitelbank-palota

Rikkancsok

fix fizetéssel és magas jutalékkal felvétetnek a **Déli Hírlap-nál**

Krausz Salamon

ortopéd és divatcipész

Zápolya u. 4

Bejárat a kapu alatt.

Ha szép akar lenni, használjon Kulka-féle Liliomtej-krémet, Illiom-szappant, Illiompuvert, 3 színben. Kapható kizárólag Kulka Emil városi gyógyszerárában, a Fekete Sashoz, Belváros, Szentgyörgy-tér.

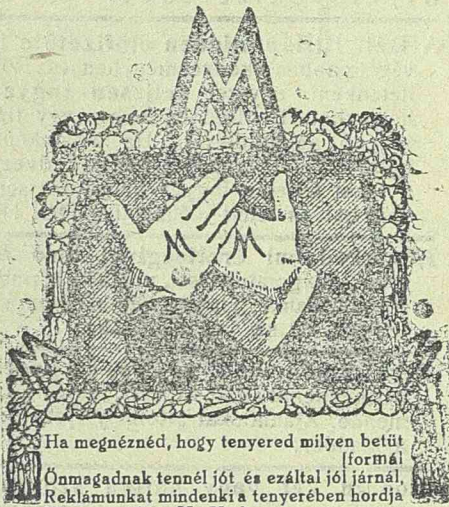
Mindennemű

tüzelőanyag

nagyban és kicsinyben

Schaar és Háromy cégnél

Telefon 9-64.

Ha megnéznéd, hogy tenyered milyen betűt (formát) önmagadnak tennél jót és ezáltal jól járnál. Reklámunkat mindenki a tenyerében hordja. Ha van ottthon M. M. konzerv, nincs már semmi gondja.

Cukrász különlegességek

dessertek, torták stb. közismert legjobb minőségben MANN cukrászdában, Gyárvaros, Str. 3 2495 August (Andrássy-ut)

Felhívom a tisztelt közönség figyelmét, ha

varrógépjét vagy grammofonját

szekszerűen, jótállás mellett javítani óhajtja, forduljon azonnal a varrógép javító központba BECKER, III, Mühle Vilmos-u. 1.

Krimias mester

Scudier-tér és Preyer-utca sarok

Mérték utáni rendelést 3 nap alatt eszköztől

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés

TIMISOARA
186 Str. General Foch (Fröbl) No. 12

Vas- és rézbutorgyár

III., Piata Bisericei (Templom-tér) 2. sz.

Központi iroda: Hermes Bank
Löffler-palota

A gyár modernül berendezett és külföldi szakmunkások által gyártott vas- és rézbutor, ugyszintén kórházberendezések készítésével foglalkozik. Központi iroda telefonja: 316 és 528

Lipcsei mintavásár

1926 tavaszán

Február 28-tól március 6-ig

Technikai vásár február 28-tól március 10-ig. A világ legnagyobb és legrégebb nemzetközi mintavására. Jelentkezéseket elfogad és felvilágosítást ad a bánsági tisztoletbeli képviselő:

Angerbauer Jenő

Timisoara-Belváros, Strada Gen. Praporgescu 3. Telefon 70.

a legjobb arcápoló szer. Kapható Dr. KOVÁCS ALADÁR gyógyszerárban

Timisoara-Fabrica, Fő-utca 33-35

Ha

jó olvasmányt akar, ha gyorsan és pontosan akar értesülni az összes bel- és külföldi eseményekről, akkor

előfizet

a Déli Hírlapra, amely ma a legolcsóbb és legélénkebben szerkesztett lapja Romániának. Azzal, hogy előfizet **havi hatvan leiel**

a Déli Hírlapra

nemcsak az ujságot kézbesítik ki mindennap pontosan a lakására, hanem potom pénzért, ugyszólván

ingyen

jut az összes irodalmi termékekhez, mert összes előfizetőink az előfizetési nyugta felmutatása ellenében **husz százalék engedményt kapnak** minden könyv után. Ezenkívül

részese lesz

annak a kedvezménynek, melyet előfizetőinknek azáltal nyújtunk, hogy a **Légrády-féle kölcsönkönyvtárt havi negyven leiert** használhatják hatvan lei helyett. Így

minden jónak

és hasznosnak birtokába jut a Déli Hírlapra való előfizetés által. Siessen a Szentgyörgy-tér 4. sz. alá előfizetni!